

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 2244 2060

เรื่อง การขัดกันแห่งผลประโยชน์
ผู้เรียบเรียง นายแดนชัย ไชวิเศษ นิตกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ มิถุนายน 2562

การขัดกันแห่งผลประโยชน์ คือ การที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาศัยโอกาสในระหว่าง การดำรงตำแหน่งกระทำการอันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจการหรือการดำรงตำแหน่งที่ต้องห้าม รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงได้วางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติ มิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเข้ามาใช้อำนาจ ในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ และมีการกำหนดมาตรการป้องกันและบริหาร จัดการประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติ ดังนั้นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและ ความผาสุกของประชาชนโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

สำหรับข้อห้ามที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เช่น ห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ขัดขวางหรือแทรกแซง การใช้สิทธิหรือเสรีภาพของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนโดยมิชอบ รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับ สัมภาษณ์ การเป็นคู่สัญญา หรือการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็น คู่สัญญาจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

ในส่วนของข้อห้ามดังกล่าวให้นำมาใช้บังคับกับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย นอกจากนี้ยังมีข้อห้าม สำหรับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอีก เช่น ห้ามใช้สถานะหรือตำแหน่งอันเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองโดยมิชอบ ตามที่กำหนดในมาตรฐานทางจริยธรรม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และต้องไม่เป็น ลูกจ้างของบุคคลใด

แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อยกเว้นที่ไม่ถือว่าเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา รับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน หรือรับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา นอกจากนี้ยังมีข้อยกเว้นสำหรับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอีก เช่น การดำรงตำแหน่ง หรือการดำเนินการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี การกระทำ ตามหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภา หรือตามที่ กฎหมายบัญญัติ หรือในกรณีที่รับหรือดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

ผลจากการกระทำการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา กระทำการขัดกันแห่งผลประโยชน์ทำให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ส่วนรัฐมนตรีกระทำการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว หากผู้กระทำความผิดดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีทำให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงและส่งผลให้รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งด้วย

บรรณานุกรม

แดนชัย ไชวพิเศษ. (2561). การขัดกันแห่งผลประโยชน์. สืบค้น 6 มิถุนายน 2562 จาก

<https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2561/hi2561-080.pdf>

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 52-54.